

МАТИЦА СРПСКА
Одељење за књижевност и језик

Главни и одговорни уредник
Др Марко Недић

На корицама:
Снимак:

Штампано према одлуци Одбора Одељења за књижевност и језик од _____ 2019. године на основу рецензија проф. др Мата Пижурице и проф. др Весне Марјановић.

Књига је резултат рада на научном пројекту Матице српске Речник говора Ваљевске Подгорине

Штампање ове књиге омогућило је Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије

ИЗ ЛЕКСИКЕ СТАНОВАЊА У ВАЉЕВСКОЈ ПОДГОРИНИ

Еѣнолинѣвисѣички оѣледи

Приредиле:
Драгана Радовановић
Милина Ивановић Баришић

МАТИЦА СРПСКА
2019

САДРЖАЈ

<i>Уводна реч</i>	7
Снежана Штрбац: Природне и демографске одлике Ваљевске Подгорине	11
Милина Ивановић Баришић: Култура живљења у Ваљевској Подгорини	19
Гордана Пајић: Култура становања кроз призму Етнолошког одељења Народног музеја Ваљево	45
Нина Аксић: Лексика традиционалних друштвених игара у Ваљевској Подгорини	57
Драгана Радовановић, Гордана Штрбац: Лексика окућнице у Ваљевској Подгорини	67
Ана Васиљевић: Намештај и постељина у селу Скадру код Пецке	87
Наташа Миланов: Посуде и предмети са различитим наменама у исхрани у селу Богатић код Ваљева	95
Маријана Ђукић: Из кулинарске лексике села Ровни у Ваљевској Подгорини	109
Ружица Мирилов: Лексика са значењем посуда за млеко и млечне производе у Ваљевској Подгорини	131
Бранкица Марковић: Посуде за алкохолна пића у Ваљевској Подгорини	141
Ана Јањушевић Оливери: Ткачка лексика од Ваљевске Подгорине до никшићке околине	155

ПОСУДЕ ЗА АЛКОХОЛНА ПИЋА У ВАЉЕВСКОЈ ПОДГОРИНИ²

У раду су представљени називи за посуде, делове посуда и справе и алатке које се користе при производњи и чувању алкохолних пића у Ваљевској Подгорини. Такође, извршено је и поређење са грађом из других крајева: Војводина (*Терминологија куће и покућства у Војводини*), Александровачка жупа (*Жујски виноградарски речник*), северна Метохија (*Терминологија куће и покућства у северној Метохији*), Братишковци (Далмација) (*Виноградарска лексика Браћишковаца*), Бањани (Црна Гора) (*Терминологија куће и покућства Бањана*) и Лијевче поље и Жупа (Република Српска) (*Терминологија куће и покућства у Лијевчу пољу и Жуји*).³ С обзиром на то да са подручја Ваљевске Подгорине, осим књиге *Ткачка терминологија села Скадра код Ваљева* Ане Ивковић, нема радова из дијалекатске лексике ово ће бити скроман прилог тој области.

Кључне речи: српски језик, дијалектологија, лексика, посуде за алкохолна пића, Ваљевска Подгорина.

¹ brankicama@gmail.com

² Рад је настао у оквиру пројекта *Дијалектолошка исцртавања српског језичког простора* (бр. 178020), који финансира Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије.

³ Комплетне библиографске податке в. у Литератури на крају рада.

1. Увод

Ваљевска Подгорина је област у западној Србији, која обухвата горњи ток реке Колубаре, Јадра и Тамнаве и њихових притока (в. Радовановић 2014: 13). Поред антропогеографских описа ове и суседних области – Колубаре и Тамнаве (в. Павловић 1907; 1912), описан је и говор овог краја у монографији *Говор Ваљевске Подгорине* (в. Радовановић 2014). На основу овог истраживања утврђено је да је говор Ваљевске Подгорине новоштокавски, што значи да има четири акцента (два силазна и два узлазна) и неакцентовану дужину и краткоћу. Да су углавном очуване Даничићеве послеакценатске дужине, као и очекивани аналошки и морфолошки икавизми. Када је реч о унутрашњој диференцијацији ових говора, она је најизразитија у структури инхерентног вокалног система, па се тако, услед различите судбине старог гласа *jai̯*, разликују две групе говора: говори са незамењеним јатом и ијекавско-екавски и екавизирани ијекавски говори (в. Радовановић, 2014: 327).⁴

Из области дијалекатске лексике са овог простора постоји само једна књига – *Ткачка терминологија села Скадра код Ваљева* (Ивковић, 2013). Стога сам одлучила да представим називе за посуде, делове посуда и справе и алатке које се користе при производњи и чувању алкохолних пића у Ваљевској Подгорини и на тај начин дам свој скромни допринос овој области. Такође, пажња ће бити усмерена и на порекло забележених лексема, како би се утврдило колико је међу њима домаћих речи, а колико позајмљеница.

Прикупљена лексика сврстана је у две веће семантичке групе: **Посуде за држање и прераду воћа и производњу алкохолних пића** и **Судови за алкохолна пића**, а у оквиру њих у неколико семантичких подгрупа. Након представљања лексике забележене у Ваљевској Подгорини, паралелно с тим представљене су лексеме забележене и у другим крајевима

⁴ Детаљније о икавизмима и незамењеном јату в. и Реметић, 1980; 1981.

(у Војводини, Александровачкој жупи, северној Метохији, Братишковцима, Бањанима и Лијевчу пољу и Жупи).

2. Лексичко-семантичка анализа

2.1. Посуде за држање и прераду воћа и производњу алкохолних пића

2.1.1. Посуде и справе за прераду воћа

2.1.1.1. Посуде за држање и прераду воћа

Ваљевска Подгорина: *каца* (већа), *буре* (мање, само за ракију)

Војводина: велика: *бачва*; затворено: *буре*; врсте буради: за брање: *йуџуња*; за превоз: *бачва*, *возионица*, *када*, *каца*; за комину: *лойвајз*, *лойвоз*; за врење: *бадањ*, *баде*, *баден*, *бадњица*, *када*, *каца*.

Александровачка жупа: *бачва* (већа, преко 1000 л), која може бити: *дрвена*, *јелова*, *расџова*; *заваљена*, *усџавна*; *зайарена*, *содирана* и *буре* (мање, до 1000 л): *буренце*, *бурче*, *буришџе*; *дудово*, за брање грожђа: *џајба*, *када*/ *кадица*, *кова*, *коџарица*, *крбла*, *корџа*/ *корџенче*/ *корџеџина*, *наџарача*, *ноџара*; за прераду грожђа: *базен*, *боца*, *бачва*, *буре*, *казан*, *канџа*, *каца*, *квочка*, *оџакач*, *йочейница* (под чеп се ставља), *чабар*, *чанак*.

Северна Метохија: за комину: *каца*, суд за ракију са два утора а испупченим дугама: *буре*/ *ардов* (заступљено код старијих особа); буре мање запремине са два утора: *ардовче*/ *рдовче*; дрвени суд за ракију са два утора, а правим дугама, једним или два мања отвора на горњој површини: *бачва*.

Братишковци: дрвени суд за вино различите запремине: *бачва*, која може бити: *велика*, *мала*; (*х*)*расѿова*, *јелова*, *од мурве* (*дуда*); *расушена* и *буре*; омањи дрвени суд за вино и ракију од земље: *бардак* (старија реч) и *барило* (новија реч); дрвени суд без горњег дна и с ширим отвором који служи за врење маста, претакање вина, довоз грожђа, запремине 10–20 хл: *бадањ*; дрвени суд нешто шири при отвору, с једним дном, запремине 3–5 хл, са два ува, обично се у њему држи грожђе или маст: *маѿѿело*; дрвени суд за маст по облику је исти као маштелo, само без ушију, може бити запремине 5–10 хл, нека врста мањег бадња, само што су дуге краће: *ѿиѿац* и дрвена бачва с отвором на средини, служи за довоз маста, привремени смештај вина при претакању, увек је положена: *козлейѿа*; дрвени суд за гњечење грожђа: *коѿ*; дрвени сандук, обично од тањих дашчица има облик квадра и служи за превожeње и бербу грожђа, обично се товари на магаре по једна са сваке стране: *каѿейѿа*.

Бањани: забележене су лексеме *бачва*, *бадањ*, *каца*, али у другом значењу: велики дубоки лимени суд, без ручки је *бачва*; велико отворено буре (за жито) је *бадањ* и велики дрвени суд са дршкама и поклопцем у који се оставља сир или кајмак је *каца*.

Лијевче поље и Жупа: врсте буради: за брање: *каца*; за превоз: *бачва*, *буре*, *каца*; за комину: *каца* и за врење: *каца*.

2.1.1.2. Справе и алатке за прераду воћа

Ваљевска Подгорина: *муљач*

Војводина: за гњечење грожђа: машина: *квеч*, *кљукало*, *мељара*, *мељач*, *муљалица*, *муљало*, *муљара*, *муљач(а)*, *ѿребер*; мотка: *муљало*; за одвајање петелки: *рајб(ер)*, *ребар*; за пресовање грожђа: *ѿреса*, *сѿреш*, *сѿуѿа*.

Александровачка жупа: алат којим се муља грозђе: *дрвена ракља*; сито од плетене жице (металне) са ширим отворима, које служи за одвајање бобица од петелке: *циџа*.

Северна Метохија: није забележено

Братишковци: није забележено, али постоји лексема *масџијовац*, која означава човека који масти, тј. гњечи ногама грозђе у кошу.

Бањани: није забележено

Лијевче поље и Жупа: за гњечење грозђа: машина: *жећка, муљара, муљача, њреса*; мотка: *мојка*; за пресовање грозђа: *њреса*.

2.1.2. Посуде за производњу алкохолних пића и њихови делови

2.1.2.1. Посуда за печење ракије

Ваљевска Подгорина: *казан, ламџек* (покретни), *чучавац* (непокретни, старински).

Војводина: *казан* (велики), *ламџек* (мали).

Александровачка жупа: *казан*

Северна Метохија: *казан* → *блаџар, чучавац, њећинар, сџарински казан, зидани казан, земљани казан* су називи за непокретни казан за дестилацију ракије који је озидан циглом; *машински казан* је назив за усавршенији казан, који је уграђен у лименој пећи и може да се помера с места на место.

Братишковци: није забележено

Бањани: лексеме *казан* и *коѿ(а)о* постоје, али са потпуно другачијим значењем: *казан* је дубока велика метална посуда са ручкама или без њих у којој се откувава рубље, а *коѿ(а)о* је дубока посуда за кување на огњишту са полукружним рукохватом који се качи на комастре (ланац са куком); има и *чуचाвац* ‘ручно рађени шпорет од обичног лима са издигнутом пекаром и спуштеним дијелом за ложење ватре’.

Лијевче поље и Жупа: *коѿо, казан*

2.1.2.2. Делови казана:

Ваљевска Подгорина: доњи део: *казан*; суд за хлађење: *ѿабарка*; цев: *лула*, део који улази у лулу: *рукавац*, горњи део казана, тј. поклопац: *каѿак*; дрвена посуда у коју цури испечена ракија: *вучија*.

Војводина: суд за комину: *казан*; суд за хлађење: *барка, баѿарка, килер, ладњац, ладњача, лађоница, (с)ѿабарка, хладњача*; цев: *лула, цев*; дрвце на табарци: *мамак*; поклопац на казану: *заклоѿац, ка(л)ѿак, ѿоклоѿац, цилиндар*; цев за ракију: *ѿулајица*; за мешање ракије: *мешајица, мешалица*; јама за цибру: *ѿибрана*.

Александровачка жупа: доњи део: *казан*; метални тронжац на којем се налази доњи део казана за печење ракије: *фаруна*; простирка која се ставља у посуду за дестилацију у којој је маса за дестилацију да маса не би загорела: *решетѿо*; посуда са водом у систему казана за печење ракије у којој се налази *килер* (хладњац): *ѿабарка*; цев која иде од посуде за дестилацију кроз „хладњац“ до излаза: *лула*; горњи део посуде за дестилацију ракије: *каѿак*; дрвена посуда за прихватање ракије приликом печења кома: *куѿица*.

Северна Метохија: за комину: *коѿао*; назив за решеткасти бакарни лим, који се ставља на дно казанског котла да не

загорева комина: *рашџейка/решџейка*; суд за хлађење: *крбла*; покретна бакарна цев кроз коју пролази пара при дестилацији: *лула*; крпица окачена о рачвасто дрвце на излазу бакарне цеви кроз коју тече ракија: *мамак, мамац, майџац*; горњи део казана који поклапа доњи део где се кува комина: *кайак*; дрвена посуда у облику зарубљене купе, са једним или два отвора са горње стране, запремине 20 л, која служи за прихватање ракије при дестилацији: *бачва*.

Братишковци: није забележено

Бањани: није забележено

Лијевче поље и Жупа: суд за комину: *казан, казањ, каца, комина, койџо*; суд за хлађење: *буре, килер, чабар*; цев: *змијача, лула, рора, ц"јев, ијевура, ијевчица*;; поклопац на казану: *врай, кайак, йоклойац*; цев за ракију: *ц"јев, йулумба, ијевчица*; дрвена посуда у коју упада ракија: *вучија, дижма, дижмара, жбања, йинџа, йинџара, йинџуша, йойџевњак, йойџ"јевњак*.

2.2. Судови за алкохолна пића

2.2.1. Судови за вађење и пресипање алкохолних пића

Ваљевска Подгорина: *канџа* (лимена, већа), *чабрица* (дрвена, мања), за извлачење пића из бурета: *наџеџа*, за истакање: *славина*.

Војводина: *дежа, кибла, фрџаљ, чабар, чабрица, шавољ и шакаф*; за извлачење вина, ракије: *лойов, наџеџ(а), наџеџача, џеџлица*; за истакање: *йиџа, славина*.

Александровачка жупа: врста тикве слична вргу, која служи за узимање вина из бачве, тзв. криве надриге: *ајдук*; омањи дрвени суд за вино и ракију, са којим се вади вино:

бардак; дрвени суд за воду и за враћање вина у бачву: *шавољ/шафољ*; врста тикве, у дну широке, с танком дршком: *врџ*; дрвени суд од 50–80 литара са дршком за приватање вина: *йоловница*; врста дрвеног суда у који истиче млаз вина из бурета: *йосийка*; за истакање: *шајтов*.

Северна Метохија: посуда од посебне врсте тикве на чију је дршку насађена цев дужине до један метар, а на бочној страни лоптастог облика уграђено парче цеви за усисавање ваздуха при вађењу ракије из бурета: *ајдук*.

Братишковци: за претакање вина: *бадањ*; дрвени суд за вино, око 10 л с днима елипсастог облика: *брема*; суд за пиће или претакање вина од 1 до 5 л: *букара*; дрвени суд са дршком (5–10 л) који служи при претакању вина: *дижва*; дрвена шупља цев, ширине чепа, кроз коју истиче вино (течност) из бачве, употребљава се обично при преливању, односно претакању: *канела*; дрвени суд за текућину, обично за преливање или претакање, запремине од 10 до 20 литара, при дну уже а при отвору шире и има два ува, која служе као рукохвати: *видро*; дрвени суд с једним дном, висине дуге 30 цм и с два ува једно наспрам другог, сразмерно широка дна и служи за претакање вина: *оџакач/џакач*.

Бањани: цијев за сипање: *лијев, лијевак*.

Лијевче поље и Жупа: за претакање: *буре, качица, шкај, шкаф*; за извлачење вина, ракије: *цук*; за истакање вина: *йийа, славина*.

2.2.2. Судови у којима се држи, носи алкохолно пиће, из којих се точи и пије

Ваљевска Подгорина: *балон* (3–20 л), *бардак, чуџура* (1 л, за ракију), *влаша/флаша* (1/2 л и 1 л, за ракију и воду), *йљоска, сайлик* (1 дцл, за ракију), *чаша*.

Војводина: општи назив: *боца, флаша*, а оне могу бити: округла, уског грла: *(х)олба*; плjosната: *бушела, бушелка, њљоска*; од ½ л: *џолиџра*; од 1 л: *лиџра(ча), лиџрашица*; велика, за вино: *канава, мосфлаша*; за пијење: мала чаша: *срче, чашица, џиџамџли(к), џиџамџлић, џиџамџлица*; бочица за ракију: *бокалић, деџи(ка), џолић, саџиџлик, саџиџић, срче, сџакладица, сџакло, фиџиџов, фраклић, фрџиџаљ(че), чокањ(че), чокањчић*; суд од тикве: *јајчурица, џиква, џиквица, чуџурица*; суд за ношење вина или ракије: обичан: *чуџура*; сватовски: *буклија, канала, леџија* и метални: *ферфлаша*.

Александровачка жупа: овећа стаклена бокаста боца за течност, стаклени суд, обично оплетен пружем од врбе (за запремине 3, 5, 10, 15, 20 л): *балон*; стони суд за воду или вино, при дну и нарочито при врху сужен, пехар: *бокал*; суд у коме се држи пиће и точи из њега: *кондир; влаша, џокилка* (од ½ л), *двокилка* (од 2 л), *џолочић* (омања посуда, половина једне оке, из које се пије вино), *њљоска* (боца спљoштена облика), *чокањ/чокањче* (стаклена бочица од 1/8 л из које се пије ракија), *саџиџлик* (мали стаклени суд) и *чеџура/чеџурче/чеџурина* (округла плjosната посуда за ношење пића, најчешће од дрвета, обично лепо украшена дрворезом или бојама, која се носи обешена о каиш преко рамена).

Северна Метохија: већи стаклени суд од 5, 10, 20 и 50 л: *балон* (може бити и пластични) и *димиџана*; стаклени суд (балон) запремине 5, 10 или 20 л оплетен пружем: *џлеџеница*; мањи суд са уским грлом: *флаша* и *арайка, райка, райеџа* (архаизми); суд за ракију купастог облика од безбојног стакла (запремине 1 л): *килаџ, килнача, белић, саџиџлик*; стаклени суд за ракију купастог облика од пола литра: *џолакилче, џолокилче, беликче, райекче*; стаклена бочица (запремине испод ½ л: *џиџише*; стаклени суд из којег се пије ракија: *чаџа* (ова лексема је потиснула из употребе турџизам *срча*); већа чаша

из које се, обично, пије кувана ракија: *врућара*. Њоме се служи и вино приликом верских обреда па се назива и *винска*. Она је веће запремине, него она из које се пије ракија па се назива и *велика*. Забележени су још и називи за њу: *фаџаџа* и *ѿлесирка*.

Братишковци: *суд* (општи назив за све судове у којима се држи вино и остале текућине), *боџа* (стакленка од 1 л, флаша), *боџун* (стакленка крушкастог облика запремине 1–2 л), *думијана/ дамијана/ домијана/ домижана* (стаклени суд обично оплетен прућем од врбе-раките, запремине 3, 5, 10 и 15 л), *еџала* (четвртаст метални суд за пиће, обично су га доносили војници, војничка порција); *џамела* (посуда из које се пије вино, вода); *лунац* (посуда из које се пије вино); *ѿићона* (метална емајлирана посуда 0,5–3 л из које се пије вино).

Бањани: општи назив: *боџа, влаџа/ флаџа*; називи различитих врста боџа: округла са уским грлом: *боџа са уским џрлићем, уска боџа*; округла са широким грлом: *боџун*; плjosната: *ѿљоска, џиџа*; по величини: од пола литра: *џиџа, боџа од ѿокила*; од литра: *боџа, боџа од кила*; од два литра: *двокила*; од три литра: *демижана/ димижана, ѿлеѿара, ѿлеѿенка, ѿлеѿара са ручком, ѿлеѿара з двије ручке*; називи судова из којих се пије: општи назив: *чаџа*; за ракију: *чаџиџа, ракиска чаџа, чаџа за ракију, чаџиџа са сѿојом*; за остала пића: *џоѿ, криџла, чаџа, винска чаџа, џоѿ са дрџком, ѿеверска чаџа, сѿѿаклена/ џаклена / џклена чаџа, чаџа за вино, чаџа са сѿојом*; бочица за ракију: *ѿолић, чокаљ/ чокањ, чокањић*; суд за ношење вина ракије: алуминијумски: *џиџа, чуѿура, чуѿуриџа*; сватовска – дрвена: *буклија*; судови за транспорт вина и ракије: *мљеџина/ мјеџина, мљеџиниџа/ мјеџиниџа*.

Лијевче поље и Жупа: општи назив: *срџа, флаџа*; називи различитих врста флаша: плjosната: *ѿлоја, ѿлоска*; од

0,25 л: *лийрица, сайљик фрѣаљ*; од пола литра: *олба, йола, йол"ѣра, йолийра, йол"ѣрењак, йолувака, йолувока, йолуока*; од литре: *кила, лийра, лийрењак, лийрењача*; од 1,25 л: *ока, окан"ца, окењача, шища*; од 2 л: *двокила, двокилача, дволийра, дволийрењак*; велика, за вино: *ѣалон, ѣалун*; буренце: *бардак*; називи посуда из којих се пије: мала чаша: *чащ"ца*; флашица за ракију: *деци, йолић, ћокан, ћокан"ћ, ћоканчић, чокан, чокан"ћ, чоканчић, чокањ, унуче, унучић, фрклић*; суд за ношење вина или ракије: обичан: *чуѣура*; сватовски: *буклија, буца, бучица, йлоска*.

3. Закључне напомене

У Ваљевској Подгорини забележене су само лексеме којима се означавају посуде, справе и алатке за прераду воћа и производњу ракије, пошто је то искључиво воћарски крај и људи се не баве виноградарством. На основу компаративног прегледа може се закључити да су лексеме забележене у Ваљевској Подгорини присутне и тамо, дакле, на ширем терену, с тим што у неким крајевима (Бањани) има дистинкције у значењу. Бањани су изразито крашки предео, чије се становништво некада бавило сточарством, земљорадњом и занатством, а данас само сточарством (Којић 2006: 8–9), па отуда објашњење зашто су многа поља остала празна, односно нису забележене одређене лексеме из ове области, о чему говори и сама ауторка (в. Којић 2006: 10).

Међу лексемама забележеним у Ваљевској Подгорини домаће (словенског порекла) су: *каца, муљач, наѣеѣа, йљоска, рукавац, славина, ѣабарка, чаша, чучавац*. Од лексема страног порекла има турцизама: *бардак, вучија, казан, кайак, лула, чуѣура, чабрица*, затим романизама: *балон, буре, ламѣк* и германизама: *канѣа, сайлик, флаша*, што само говори о различитим међујезичким и међукултурним утицајима на овом

подручју. Овај рад је мали прилог проучавању дијалекатске лексике на простору Ваљевске Подгорине, а истовремено пружа и детаљнији увид у шири ареални распоред назива за посуде, делове посуда и справе и алатке које се користе при производњи и чувању алкохолних пића.

Литература

- Богдановић, Н., Д. Вељковић (2001). *Жујски виноградарски речник*, Александравац: Скупштина општине Александравац, Музеј винарства и виноградарства.
- Букумирић, М. (2006). Терминологија куће и покућства у северној Метохији, *Српски дијалектолошки зборник* LIII, Београд, 375–548.
- Вуковић, Г. (1988). *Терминологија куће и покућства у Војводини*, Нови Сад: Филозофски факултет, Институт за јужнословенске језике.
- Ивковић, А. (2013). *Ткачка терминологија села Скадра код Ваљева*, Осечина: Народна библиотека.
- Којић, Ј. (2006). *Терминологија куће и покућства Бањана*, Суботица: Српски културни центар „Свети Сава“.
- Павловић, Љ. (1907). Колубара и Подгорина. Антропогеографска проматрања. *Српски етнографски зборник*, књ. VIII, Насеља српских земаља, књ. IV, Београд, 345–1085.
- Павловић, Љ. (1912). Антропогеографија Ваљевске Тамнаве. *Српски етнографски зборник*, књ. XVIII, Насеља 8, Београд, 381–635.
- Радовановић, Д. (2014). Говор Ваљевске Подгорине, *Српски дијалектолошки зборник* LXI, Београд, 7–366.
- Реметић, С. (1980). Питање икавизма шумадијско-војвођанског дијалекта у свјетлу потврде фонолошког јата у неким србијанским говорима, *Научни састај слависта у Вукове дане*, књ. 10/1, Београд: МСЦ, 103–108.
- Реметић, С. (1981). О незамењеном јату и икавизмима у говорима северозападне Србије, *Српски дијалектолошки зборник* XXVII, Београд, 7–105.
- Речник српскохрватскога књижевног језика*, књ. VI (С–Ш), Нови Сад: Матица српска, 1976.

Црњак, Д. (2006). *Терминологија куће и покућства у Лијевчу пољу и Жупи*, Бања Лука: Филозофски факултет.

*

- Klaić, B. (1979). *Rječnik stranih riječi*, Zagreb: Nakladni zavod MH.
- Rječnik hrvatskoga ili srpskoga jezika*, dio I, Zagreb: JAZU, 1880–1882.
- Rječnik hrvatskoga ili srpskoga jezika*, dio IV, Zagreb: JAZU, 1892–1897.
- Rječnik hrvatskoga ili srpskoga jezika*, dio X, Zagreb: JAZU, 1931.
- Skok, P. (1971). *Etimologijski rječnik hrvatskoga ili srpskoga jezika*, knjiga prva (A–J), Zagreb: JAZU.
- Skok, P. (1972). *Etimologijski rječnik hrvatskoga ili srpskoga jezika*, knjiga druga (K–poni¹), Zagreb: JAZU.
- Skok, P. (1973). *Etimologijski rječnik hrvatskoga ili srpskoga jezika*, knjiga treća (poni²–Ž), Zagreb: JAZU.
- Skok, P. (1974). *Etimologijski rječnik hrvatskoga ili srpskoga jezika*, knjiga četvrta, (KAZALA), Zagreb: JAZU.
- Škaljić, A. (1979). *Turcizmi u srpskohrvatskom jeziku*, Sarajevo: „Svjetlost“, OOUR izdavačka djelatnost.
- Urukalo, M. (1982). Vinogradarska leksika Bratiškovaca, *Прилози проучавању језика* 18, Нови Сад, 155–183.

Brankica Marković

VESSELS FOR ALCOHOLIC BEVERAGE IN VALJEVSKA PODGORINA

Summary

This paper presents names for the vessels, parts of the vessels, devices and tools used for production and storage of alcoholic beverages in Valjevska Podgorina. Also, the comparison has been performed with the data gathered from some other regions, such as: Vojvodina, Zupa of Aleksandrovac, North Metohija, Bratiskovci in Dalmatia, Banjani in Montenegro, Lijeve Polje and Zupa in Republic of Srpska. Considering the fact, that (except for the monography “Tkačka terminologija sela Skadra kod Valjeva” by Ana Ivković) there are no published papers in

the field of dialectological lexis concerning the Valjevska Podgorina region, this could provide a modest yet a significant contribution to the mentioned field of research, as well as motivation for some similar future researches.

Key words: Serbian Language, dialectology, lexis, types of vessels for alcoholic beverage, Valjevska Podgorina.